

**Soạn bài Hưng Đạo đại vương Trần Quốc Tuấn (Ngô Sĩ Liên) siêu ngắn-
Ngữ văn 10**

I. Hướng dẫn soạn bài

Tác phẩm là bộ chính sử lớn của Việt Nam thời Trung cổ gồm 15 quyển, ghi chép sử nước ta từ thời Hồng Bàng đến khi Lý thái Tổ lên ngôi.

Tác phẩm thể hiện tinh thần dân tộc mạnh mẽ vừa có giá trị sử học vừa có giá trị văn học.

* Bố cục: 3 đoạn

Đoạn 1: Từ đầu giữ được vậy (Kể sách giữ nước của Trần Quốc Tuấn tâu lên vua khi lâm bệnh).

Đoạn 2: Tiếp theoQuốc Tảng vào viếng (Tấm lòng trung nghĩa của Trần Quốc Tuấn).

Đoạn 3: còn lại: (Những chi tiết làm tôn thêm đức độ của Trần Quốc Tuấn).

* Chủ đề: Ca ngợi tài năng đức độ mẫu mực sáng ngời của một vị tướng toàn tài toàn đức, ông là một trong số ít các vị anh hùng dân tộc được nhân dân tôn xưng là Thánh.

Câu 1 (trang 44 sgk Ngữ văn 10 Tập 2):

Đưa ra kế sách giữ nước lâu dài:

- + Phải tùy cơ có sách lược phù hợp, linh hoạt.
- + Điều quan trọng để thắng giặc là toàn dân đoàn kết một lòng.

Vì vậy Thượng sách giữ nước là “Khoan thư sức dân”: giảm thuế khóa, bớt hình phạt, không phiền nhiễu dân, chăm lo đời sống của nhân dân được ấm no hạnh phúc. ⇒ Trần Quốc Tuấn không chỉ có tầm nhìn xa trông rộng tài mưu lược thâm sâu dựa trên sự hiểu biết về nghệ thuật chiến tranh từ cổ kim mà ở ông còn có tấm lòng thương dân lo cho dân trọng dân của một vị tướng nhân đức cao cả.

Câu 2 (trang 44 sgk Ngữ văn 10 Tập 2):

+ Khi nghe câu trả lời của hai gia nô (Yết Kiêu và Dã Tượng) Ông “cảm phục đến khóc và khen ngợi hai người”.

+ Trước lời nói không đồng tình của con trai Hưng Vũ Vương, Ông “ngâm cho là phải”.

+ Trước lời nói tán đồng của Hưng Nhượng Vương Quốc Tảng: Ông nổi giận rút gươm định trị tội, và không cho Quốc Tảng nhìn mặt ông lần cuối

⇒ Trần Quốc Tuấn đã đặt chữ trung lên chữ hiếu một lòng trung nghĩa, dẹp thù riêng để phụng sự đất nước. Đó là một con người thẳng thắn, chân thành,

là người cha nghiêm khắc trong việc giáo dục con cái và lòng trung quân ái quốc đó đáng được nêu gương muôn đời.

Câu 3 (trang 44 sgk Ngữ văn 10 Tập 2):

- Những phẩm chất nổi bật của Trần Quốc Tuấn:

- + Tài mưu lược của một vị tướng kiệt suất.
- + Tấm lòng trung quân ái quốc sâu sắc, cảm động.
- + Đức độ lớn lao của một nhân cách lớn.

⇒ Là người có đức độ trong sáng muôn đời trở thành mẫu mực trong lịch sử và là tấm gương sáng về đạo làm người.

- Nghệ thuật khắc họa nhân vật:

+ Đặt nhân vật vào tình huống đầy thử thách, tình huống mâu thuẫn giữa hiếu và trung → làm nổi bật tính cách phẩm chất dũng khí của nhân vật.

+ Đặt nhân vật trong mối quan hệ nhiều chiều, với nước, với vua, với dân, với tướng sĩ, với con cái, với bản thân → Làm nổi bật phẩm chất nhất quán, tận tụy, hết lòng với dân, với nước, nghiêm khắc với con cái.

Câu 4 (trang 44 sgk Ngữ văn 10 Tập 2):

- Nghệ thuật kể chuyện trong đoạn trích:

+ Cách kể chuyện mạch lạc, khúc chiết vừa giải quyết được những vấn đề then chốt.

+ Kể chuyện lịch sử nhưng không đơn điệu theo trình tự thời gian.

+ Đan xen giữa những chi tiết, sự kiện là lời nhận xét khéo léo → Nghệ thuật kể chuyện điêu luyện hấp dẫn cách kể đầy hứng thú.

Câu 5 (trang 45 sgk Ngữ văn 10 Tập 2):

Câu đúng a, b.

II. Luyện tập**Câu 1 (trang 45 sgk Ngữ văn 10 Tập 2):**

Tóm tắt câu chuyện về Trần Quốc Tuấn

Trần Quốc Tuấn là con An Sinh Vương, lúc mới sinh được dự báo sau có thể giúp nước cứu đời. Lớn lên, ông có dung mạo khôi ngô, thông minh hơn người, văn võ toàn tài. Vốn có hiềm khích với Trần Thái Tông, trước khi mất cha ông đã dặn phải vì cha mà lấy được thiên hạ. Ông ghi để điều đó trong lòng nhưng không cho là phải. Ông đem lời cha dặn hỏi hai gia nô và rất cảm phục trước sự khẳng khái quyết không làm điều bất trung của họ. Ông cũng vờ hỏi hai người con. Người con thứ nhất trả lời “không nên”, ông ngầm cho là phải. Người con thứ hai có ý nên thừa cơ để giành thiên hạ. Ông rút gươm định giết

bởi tội loạn thần, bắt hiếu, sau tha nhưng không cho nhìn mặt lần cuối. Có công lớn, ông được vua Trần phong là Thượng quốc công nhưng vẫn luôn “giữ tiết làm tôi”. Ông là vị tướng tài ba, luôn khích lệ, động viên tướng sĩ, tiên cử nhân tài, soạn sách Binh gia diệu lí yếu lược, Vạn Kiếp tông bí truyền thư cho đất nước, kiên quyết chống giặc ngoại xâm tới cùng. Tên tuổi của ông khiến quân giặc phải kinh sợ. Khi nằm trên giường bệnh, ông vẫn giúp vua lo tính kế sách giữ nước, an dân. Ngày 8 tháng 12, ông mất ở Vạn Kiếp, được tặng Thái sư Thượng phụ Thượng quốc công Nhân Vũ Hưng Đạo Đại Vương.

Câu 2 (trang 45 sgk Ngữ văn 10 Tập 2):

Sưu tầm câu chuyện có liên quan đến Trần Quốc Tuấn

Giai thoại về sự ra đời của Đức Thánh Trần

Cũng như rất nhiều vị thần linh khác, sự ra đời của Đức Thánh Trần trong con mắt dân gian mang đầy vẻ huyền diệu và khác thường, cho dù cha mẹ Ngài đều là “người trần mắt thịt” (cha là An Sinh Vương Trần Liễu, mẹ là Lý Thị Nguyệt – tức Thuận Thiên công chúa). Truyền thuyết kể rằng: “Một đêm, An Sinh Vương phu nhân nằm mơ thấy một ông thần “tinh vàng tướng ngọc” tự xưng là Thanh Tiên đồng tử phụng mệnh Ngọc Hoàng xuống xin đầu thai. Sau đó bà có mang, đến lúc lâm bồn, có hào quang sáng rực cả nhà và có mùi hương thơm ngào ngạt”. Ngày hôm sau có đạo sĩ gõ cửa xin gặp. An Sinh Vương nói: “Tiên sinh từ xa đến có việc gì?”. Đạo sĩ đáp: “Đêm qua xem thiên văn thấy có vì sao sa vào đây, vậy xin đến yết kiến”. An Sinh Vương sai bé con ra cho đạo sĩ xem. Đạo sĩ nhìn dung mạo Quốc Tuấn liền quỳ xuống bái và nói rằng: “Vị nhi đồng này ngày sau tất sẽ giúp nước cứu đời, làm quốc gia rạng rỡ”. Nói xong đạo sĩ liền biến mất.

Mời các bạn xem tiếp tài liệu tại: <https://vndoc.com/luyen-thi-vao-lop-10>